

VIVA ESPAÑA

Skolekoncerter for 1. – 3. klasse

Forår 2016

Undervisningsmateriale udarbejdet af Aalborg SymfoniOrkester i samarbejde med
dirigent Peter Ettrup Larsen

Ni veje til musikundervisningen

I bogen ”Almen musikdidaktik” definerer Frede V. Nielsen ni forskellige tilgange til musikundervisningen. Frede V. Nielsen var i mange år professor ved Institut for Uddannelse og Pædagogik ved Aarhus Universitet.

Her er en (ultra) kort introduktion til de 9 positioner:

1. **Musik som sangfag.** Jfr. Toreadorsangen.
2. **Musik som musik fag.** Denne position sigter mod en ganske bred forståelse af musikbegrebet. F.eks. er dirigentens formidling jo en bevidst udnyttelse af mellem menneskelige stemninger og kropssprog. Jfr. ”Stemmings-tælleøvelsen”.
3. **Musik som sagfag.** Handler om konkret musikhistorisk eller musikteoretisk forståelse. Jfr. handlingsreferat fra Carmen.
4. **Musik som samfundsfag.** Handler om, hvordan musikken bruges og hvad dens funktion er i samfundet. F.eks. synger arbejderne i kor for at få arbejdet til at glide lettere. I operaens verden sker det f.eks. i Fangekoret fra Verdis opera ”Nabucco”: www.youtube.com/watch?v=XttF0vg0MGo, men det skete også blandt slaverne i Amerika med deres Negro Spirituals f.eks. Pick a Bale of Cotton: www.youtube.com/watch?v=kSJZ12iMzvQ og blandt sømændene i gamle dage med deres Sea Shanties, f.eks. ”What Shall We do With the Drunken Sailor”: www.youtube.com/watch?v=qGyPuey-1J
Man f.eks. også se på, hvilken funktion marchmusikken har (jfr. Toreadorsangen ovenfor) og på den specielle relation, den har til den spanske tyrefægtertradition i form af Paso Doble. Når musik anskues som samfundsfag handler det derfor ikke om, hvordan man danser Paso Doble, men om, hvordan den afspejler kampen med tyren og dermed tyrefægterens ”gøren kur” til sin udkårne: <https://www.youtube.com/watch?v=yD7Tr6p8HQo>
5. **Musik som led i polyæstetisk opdragelse.** Denne position handler i høj grad om sanseoplevelsen ved musikoplevelsen, f.eks. selve koncertoplevelsen, æstetikken ved salen, orkesteropstilling etc.
6. **Musik som lydfag.** Her sættes der fokus på alle de lyde, der omgiver os og på, hvor megen information, der f.eks. kan ligge i en bestemt lyd. Denne position vil indgå som en aktiv del af selve koncerten, hvilket vil blive introduceret fra scenen.
7. **Musik som spillefag.** Jfr. Ouverture-slagtøjsstemme.
8. **Musik som bevægelsesfag.** Vi koreograferer vores egen Habanera.
9. **Musik som mediefag** er den nyeste position i musikundervisningen. Da vi her arbejder med en live-musikoplevelse, vil den ikke være relevant i koncert-sammenhæng, men er tænkt aktivt ind i præsentationen af undervisningsmaterialet.

Toreadorsangen

Omkvæd

Georges Bizet

F Gm C7 F Dm G7 C Gm

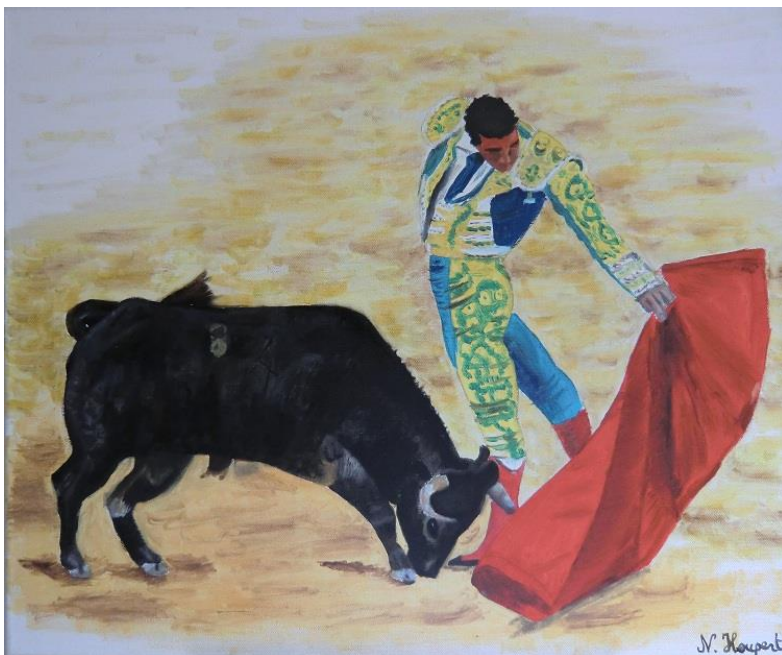
To-re-a-dor en gar-de! To-re-a-dor To-re-a-dor glem ej at sor-te

6 Dm Am H^o E A Gm7 F

øj-nefølgerdig o-ver alt på din vej - og - el-skov ven-ter dig To-re-a-dor

11 F C7 F

ja, el-skov ven-ter dig

Carmen – kort fortalt

Vi befinder os i Spanien i byen Sevilla, hvor der på torvet ligger en cigaretfabrik. Her arbejder mange af byens piger, og blandt dem den smukke Carmen. På den anden side af torvet ligger kasernen hvor bl.a. soldaten Don Josè holder til. Don Josè bliver i løbet af operaen dybt betaget og forelsket i Carmen, selv om han hjemme i landsbyen har en kæreste - Michaela. Carmen er et hidsigt gemyt, og hun stikker på fabrikken en pige ned med en kniv. Hun bliver fængslet og selvfølgelig bliver det Don Josè, der skal overvåge hende. Hun bruger alle kneb for at blødgøre ham, bl.a. i arien Habanera, og det ender med, at han slipper hende fri. Konsekvenserne heraf bliver, at han selv kommer i fængsel, fordi han ikke har passet sit arbejde ordentligt.

Atter fri besøger Carmen kroen, hvor hun danser og besnærer folk. Den berømte tyrefægter Escamillo kommer også til kroen. Han er en stolt og selvglad person, hvilket kommer til udtryk i Toreadorens sang, som han synger i kroen. Nu er det Carmen, der lader sig besnære, og hun forelsker sig i Escamillo.

Samtidig kommer en smuglerbande til kroen. Den vil have Carmen til at medvirke i et kup, men hun vil vente på Don Josè, som netop denne aften bliver løsladt. José kommer til kroen og erklærer Carmen sin kærlighed, men da han skal tilbage til kasernen, håner hun ham, fordi han ikke hellere vil være sammen med hende. Samtidig kommer en af Josès overordnede til kroen. Han er også blandt Carmens tilbedere, og da han ser Josè og Carmen sammen, bliver han jaloux, han trækker sin kårde og går til angreb på Don Josè.

Alt dette resulterer i, at Josè må flygte sammen med Carmen og smuglerne ud i bjergene.

Han har jo kæmpet mod en overordnet. Han ofrer sig, fordi han tror, at Carmen elsker ham. Men han hader sit liv som smugler, og hans sorg og afmagt forstærkes, da det går op for ham, at Carmen er flygtig og ikke tager deres forhold alvorligt.

En dag bliver Carmen spået, at hun snart skal dø. Toreadoren Escamillo ankommer på vej med en tyretransport. Han og Josè mødes og slås i vild jalousi p.gr.a. Carmen, som må skille dem.

Samtidig får Josè at vide, at hans mor er døende, så han må tage til sin landsby.

Inde i Sevilla skal der være tyrefægtning i arenaen, som Escamillo skal deltage i. Før han skal i arenaen mødes han med Carmen, og de erklærer, at de elsker hinanden.

Escamillo går og lidt senere dukker Don Josè op. Han tigger og beder Carmen om, at hun skal følge ham resten af livet, men hun fortæller, at hun elsker Escamillo. Josè bliver fortvivlet, og da hun også hånligt kaster Don Josè's ring fra sig, bryder hans verden sammen. Ude af sig selv af sorg og raseri dræber han Carmen med en dolk og synker fortvivlet sammen over hendes lig.

No. 1 Prelude

<https://www.youtube.com/watch?v=PQI5LtRtrb0>

Aalborg SymfoniOrkester

ETABL. 1943

- Tromme Δ Triangel w Rasleinstrumenter . Pause
- ↗ Opstrøg på xylofon ○ Bækken || Claves

○ ↗ • • • •	○	○ ↗ • • • •	○	○ ↗ • • • •	○	○ ○ ↗ • • • •	○ • • • •
○ ↗ • • • •	○	○ ↗ • • • •	○	○ ↗ • • • •	○	○ ○ ↗ • • • •	○ • • • •
○ Δ Δ • • • •	○ Δ Δ • • • •	○ Δ Δ • • • •	○ Δ Δ • • • •	• • • •	wwwwww	• • • •	wwwwww
wwwwww • • • •	○ ↗ • • • •	○ • • • •	○ ↗ • • • •	○ • • • •	○ ↗ • • • •	○ • • • •	○ ○ ↗ • • • •
○ • • • •							
							• • • •
• • • •	• • • •	• • • •	• • • •	• • • •	• • • •	• • • •	• • • •
• • • •	• • • •	○ ↗ • • • • Δ Δ Δ Δ	○ • • • • Δ Δ Δ Δ	○ ↗ • • • • Δ Δ Δ Δ	○ • • • • Δ Δ Δ Δ	○ ↗ • • • • Δ Δ Δ Δ	○ • • • • Δ Δ Δ Δ
○ ○ ↗ • • • • Δ Δ Δ Δ	○ ○ ○ ○ ↗ ↗ ↗ ↗ • • • • Δ Δ Δ Δ	wwwwww • • • • Δ Δ Δ Δ	○ ↗ • • Δ Δ				

Habanera

En habanera er oprindeligt en langsom, cubansk dans, der betragtes som en af forløberne til den latinamerikanske tango. Bizet har i Carmen skrevet arien Habanera, der er bygget op omkring dansens grundrytme. Den handler om, hvordan kærlighedens veje aldrig kan forudsiges. Herunder finder I oversættelsen af ariens begyndelse samt inspiration til arbejdet med den.

*Elskov lader sig aldrig tvinge,
som fuglen flyver den bort igen.
Om den strejfer dig med sin vinge,
så søg dog ej at fange den.
Nogen trygler mig, andre truer,
en taler ømt, en anden tier,
men den eneste som mig huer
er måske den, der intet siger!*

Forslag til opgaver:

1. Spil Habanera for eleverne <https://www.youtube.com/watch?v=pJLyZqETuBU>
Lyt efter kontrabasserne, der spiller samme rytme hele tiden, og lad eleverne klappe den monotone rytme på lårene imens.
2. Lad eleverne lave deres egen koreografi til en dans til Habanera.
3. Drøft følelsen jalousi. Hvordan og hvornår opstår den? Lad eleverne selv give eksempler.
4. Skriv et digt med titlen Jalousi.

Husk Chopingo

I kan som altid finde generelt undervisningsmateriale, nyttige links og yderligere inspiration på www.chopingo.dk

